

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

IAO0422C

Verslag IAO COVID-19

Woensdag 22 april 2020, 10.00u

Departementaal Vertrouwelijk

NCTV

Agenda

1. Opening
2. Algemeen beeld
3. Terugblik MCCb
4. Thema Maximaal controleren (VWS)
5. Thema Continuïteit vitale processen en samenleving (NCTV)
6. Thema Zorg voor kwetsbare personen (VWS)
7. Thema Financieel-economisch (EZK)
8. Thema Caribisch gebied (BZK)
9. Internationaal
10. Parlementair
11. Communicatie
12. Actiepunten
13. Onderwerpen voor ICCb/MCCb
14. Rondvraag en sluiting

Opening

2. Algemeen beeld

Beeld

Gisteren persco, vandaag dag erna.

Men had meer gehoopt dat is aangekondigd. Opvallend is dat een aantal sectoren niet is benoemd, horeca valt in dat opzicht op. onderliggend sentiment, we ondersteunen de noodzaak maar de prikkeling om met elkaar ergens naartoe te gaan is sterk zichtbaar. Afgezien van de maatregelen die in deze sector niet zijn versoepeld.

Kantelpunten die tot maatschappelijke onrust kunnen leiden

- De opening van basisscholen op 11 mei leidt tot kritische geluiden bij ouders en onderwijsbond LiA. Het draagvlak tot heropening is deels nog afwezig.
- Ook het gesloten houden van de verpleeg- en bejaardenhuizen leidt tot weerstand. "Waarom kunnen in Frankrijk de verpleeg- en bejaardenhuizen geopend worden en hier niet."
- In Nederland neemt het draagvlak voor de maatregelen af. Zowel experts als gewone burgers vragen zich in toenemende mate af of het kabinet niet doorslaat, met veel (vermijdbare) economische schade.

Actuele aandachtspunten

- Historische afname van de daling in het consumentenvertrouwen. Deze afname is een voorbode voor uitval van bestedingen door consumenten, en zal de aanstaande recessie verdiepen.

Algemene beeld

Actuele aandachtspunten

- Ontwikkelingen in dashboard, economische consequenties duidelijker (EZK)

Cijfers komen nu binnen (zie dashboard)

Kans op een snel herstel, vrij Klein geworden. Wereldhandel is snel geraakt. Zal niet binnen een jaar herstellen. Veel zorgen over een tweede uitbraak.

Arbeidsmarkt reageert vertraagd, verwacht dip in april.

Er wordt goed gebruik gemaakt van het noodpakket.

Merendeel van de aanvragen in de eerste dagen ingediend.

Niet alles wordt goedgekeurd, ook afwijzingen.

Qredits: Voor alle klanten van microkredietverstrekker geldt dat ze 6 maanden uitstel van aflossing krijgen en dat rente gedurende deze periode automatisch wordt verlaagd naar 2%. De meeste uitstelverzoeken zijn in de zorg, detailhandel en horeca. Van de 6000 ondernemers waar budget voor is hebben 4391 ondernemers in totaal op 17 april (tot 3 april 4025 en week ervoor 3533) uitstel gevraagd. Het aantal aanvragen vlakkt af.

Een voorzichtige conclusie is dat de noodmatregelen het tempo van economische verslechtering doen afvlakken.

Actualiteit CBS: Door de coronacrisis is in april het vertrouwen van consumenten enorm verslechterd. Het consumentenvertrouwen daalt van -2 in maart naar -22 in april. Zowel het oordeel over het economisch klimaat, als de koopbereidheid zijn fors verslechterd.

Nog nooit zo negatief over economische situatie in de komende 12 maanden. Het vorige dieptepunt werd bereikt in november 2011, tijdens de eurocrisis. Grootste daling koopbereidheid ooit. Het oordeel van consumenten over hun financiële situatie in de komende 12 maanden verslechtert flink. Ook vinden consumenten de tijd voor het doen van grote aankopen veel ongunstiger dan in de voorgaande maand (zie dashboard autoverkopen -11% 2020Q1 tov 2019Q1).

Het hebben van een baan speelt een grote rol bij de koopbereidheid van consumenten (zie ook 30% omzetsdaling uitzendconcern Randstad als graadmeter economische situatie bedrijfsleven)in.

Rabobank heeft een inschatting gemaakt van het aandeel van de banen in Nederland dat thuis of op minstens anderhalve meter afstand kan worden uitgeoefend. Bijna 90% van de economische activiteit in Nederland kan met ten minste anderhalve meter afstand tot anderen plaatsvinden, waarvan 43%-punt geheel thuis.

Voor de horeca, zorg en overige dienstverlening (zoals de kappersbranche) is dit problematisch (zie ook filmpje van Nicolette van Dam).

Er zijn wel verschillen binnen regio's. Vooral in de regio Amsterdam, Utrecht, Den Haag is een thuiswerkeconomie grotendeels mogelijk i.t.t. het zuidwesten en noordoosten van Nederland, waar minder kan worden thuisgewerkt.

2. Algemeen beeld – Terugblik MCCb

Terugblik MCCb:

N.a.v losse eindjes afspraken maken over wie en hoe we ermee aan de slag gaan.

- Besluit verlenging huidige maatregelen tot 19 mei
- Actie: verlenging huidige aanwijzing moet worden doorvertaald naar noodverodening, aanpassing aanwijzing i.r.t noodverodering. Lijstje van wat aangepast moet worden is reeds geactiveerd.
- VWS is de trekker van de aanpassing van aanwijzing. JenV en de VR is betrokken om het verder uit te werken.
- De noodveroderdening loopt af, Koningsdag is een ingewikkelde dag. VR zou graag willen dat de aanwijzing vandaag komt, dan kan morgen het model noodverodering opgesteld worden en vrijdag 24 april worden vastgesteld in de veiligheidsregio's (maandag is een lastige dag).
- VR verzoekt om aan de voorkant mee te kijken. VWS stemt in.

- Besluit t.a.v onderwijs en kinderopvang, buitenschoolse opvang, special onderwijs en voortgezet onderwijs.
- Wijzigingen maatregelenpakket: onderwijs voor 50% open, dagopvang 0-4 en gastouders 0-12 open, BSO volgt primair onderwijs, speciaal onderwijs tot 12 volledig open, medewerkers werkzaam op scholen die werken in medische risicogroepen werken thuis. Als thuis iemand in de medische risicogroepen valt is overleg met werkgever.
- Tot 11 mei dit uitwerken. Noodopvang buiten reguliere tijden wordt gecontinueerd. Huidige financiering wordt gecontinueerd. Voortgezet onderwijs per juni met inachtneming 1,5 meter.

Algemeen beeld – Terugblik MCCb (1)

- OCW: vervolgacties → aanwijzing moet worden aangepast, in overleg met VR. Ook aandacht voor toezicht en handhaving.
 - Er liggen protocollen en in de gaten wordt gehouden of dit goed gaat.
 - Behoeft om voor 11 mei met elkaar vast stellen of dit loopt.
 - In ICCb en MCCb in de week voor 11 mei → datum 6 mei.

 - IenW vraagt aandacht voor fietsers, in afstemming met VR. IenW heeft hier nog antwoorden van het OMT voor nodig.

 - VO kent een wat langere tijdshorizon; actiepunt OCW.

 - SZW: kinderopvang en noodopvang
 - Zelfde tijdsvoorstel. Noodopvang wordt opgepakt met gemeenten (via VNG)
 - T.a.v. testbeleid leraren: projectleider testbeleid is al aan de slag, er worden geen knelpunten verwacht.
 - Komt op 6 mei terug.
 - Ook locale GGD'en zijn aangehaakt.
- Actiepunten worden uitgewerkt voor 6 mei, eventuele issues terug in IAO.

Algemeen beeld – Terugblik MCCb (2)

- IenW mbt mobiliteitsvraagstuk, vraagt aandacht voor vervoer in speciaalonderwijs, verwachting toename vervoersbeweging

[Redacted text]

10.2g
11.1

[Redacted text]

NP haakt ook aan i.v.m stations.

- Besluit t.a.v. welzijn vragen om nadere uitwerking

BZK en VNG zijn al met elkaar aan de slag gegaan. Gemeenten faciliteren i.s.m. sportcoaches. Nadere afstemming met gemeenten en VWS over verdere uitwerking.

T.a.v topsport contact met directie sport en betrokken (bedrijfsvoerende) partijen. Er wordt gewerkt aan protocollen.

T.a.v kinderen/jeugd zijn gisteren de eerste contacten gelegd met BZK en grote gemeenten. Er komt een uitwerking.

- NP vraagt aandacht voor groep overlastgevende jongeren. Opbouw sportfaciliteiten met gemeenten is goed uitgangspunt.

T.a.v ouders langs de kant nog wel zorgen, legt druk op vrijwilligers en sportverenigingen etc.

Ook als het gaat om samenscholing nog wat zorgen.

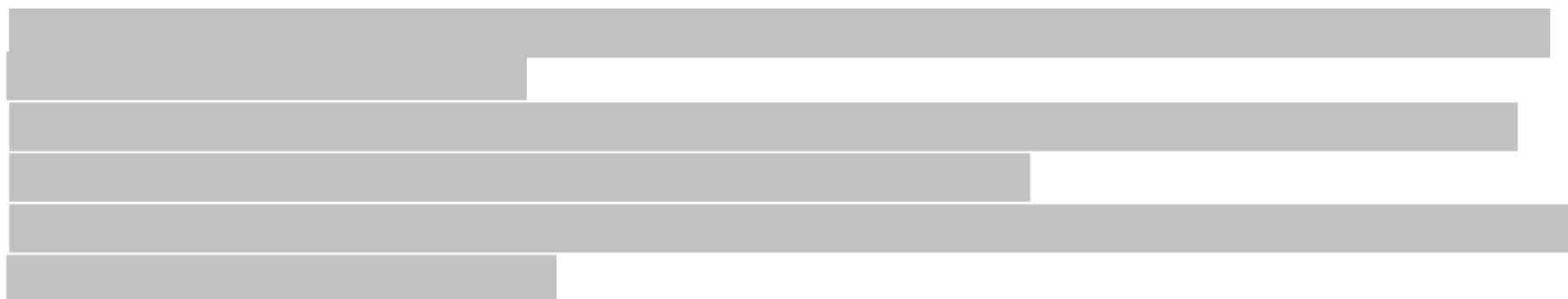
NP verwacht hier met gemeenten uit te komen.

Algemeen beeld – Terugblik MCCb (2)

- Vanuit de VR zorg over handhaven in scholen, ikea etc. Sectoren moeten het zelf doen. Optreden samenscholing geregeld in noodverordering. Deze is generiek, maar hier gaan we en uitzondering op maken.
- VR vraagt hier aandacht voor, hier moeten we scherp op zijn.

Besluit Evenementen

11.1
10.2g

Presentatie over corona-apps in Mccb, ingestemd over procesvoorstel.

Geen geschikte app voor bron en contactonderzoek, vervolg vandaag in een ronde tafel gesprek TK hierover. Er zijn randvoorwaarden ontwikkeld waar verder mee aan de slag gegaan wordt. Tijdspad is nu vastgesteld op een maand. Ontwikkelingen zullen ook terugkomen in IAO.

- VWS: vervolgacties uit OMT advies zullen morgen terugkomen in IAO

Overig

- Voorzitter IAO vraagt aandacht voor hoeveelheid uitluisteraars bij crisisoverleggen; vanuit NCC komt een hernieuwde afspraak over wie toegang krijgt, incl. spelregels.

11.1
10.2g

Omgevingsanalyse (1)

- *Persconferentie*

Bijna 8 miljoen tv-kijkers voor Rutte en Van Dissel

De persconferentie van premier Rutte en RIVM-directeur Van Dissel heeft gisteravond ruim 7,8 miljoen tv-kijkers getrokken, meldt **Stichting Kijkonderzoek**. De kijkcijfers zijn vergelijkbaar met het aantal kijkers dat de premier op 16 maart trok toen hij het Nederlandse volk toesprak. Naar die historische toespraak keken 7,6 miljoen mensen op de televisie, schrijft de NOS.

- *Corona-app*

Telegraaf – Stelling van de dag:

De meeste deelnemers aan de Stelling van de Dag denken **niet** dat de zogenaamde corona-app er snel gaat komen. *Sport*

Omgevingsanalyse (2)

Stakeholder reacties n.a.v. persconferentie:

- **VNO-NCW en MKB Nederland** zeggen 'dat de frustraties bij hun achterban groeien': „Er is onvoldoende erkenning voor de schrijnende economische problemen waarin ondernemers verzeild zijn geraakt. 20 mei voelt als lichtjaren ver weg.”
- **Organisatoren van evenementen en horecaondernemers** vrezen een ramp. „Het is een enorme klap. Wij hopen ook op steun van de overheid, want het is duidelijk dat wij achteraan staan bij het weer opstarten van de samenleving.”
- **Koninklijke Horeca Nederland (KHN)** ziet weinig heil in de anderhalvemeterconomie en pleit voor meer duidelijkheid en extra steunmaatregelen.
- De **kappersbranche** is erg teleurgesteld dat de coronamaatregelen van het kabinet voorlopig niet worden versoepeld voor kapperszaken en andere contactberoepen.

Omgevingsanalyse (3)

- *Onderwijs*

Nieuwsuur: '80% schooldirecteuren heel gemotiveerd om weer te openen'

Een grote meerderheid van de **basisschooldirecteuren** is enthousiast over de aanstaande herstart. Dat blijkt uit een peiling van de **Algemene Vereniging van Schoolleiders (AVS)**. "We hebben 1325 schoolleiders ondervraagd en 80% geeft aan heel gemotiveerd te zijn om weer open te gaan", aldus de voorzitter van de AVS.

- *Economie*

Vertrouwen van consumenten gekelderd: grootste daling ooit

Het consumentenvertrouwen is in april ingestort. Het vertrouwen in de economie en de eigen portemonnee is volgens het **Centraal Bureau voor de Statistiek** ongekend scherp gedaald, naar min 22. In maart kwam het consumentenvertrouwen nog uit op min 2. Het is de grootste daling in een maand ooit, aldus de NOS.

3. Maximaal controleren (VWS – 1/2)

- Situatie arbeidsmigranten (SZW)

Analyse van de problemen en voorstel voor een aanjaagteam.

SZW vraagt akkoord op het doorgeleiden van deze memo aan ICCb/MCCb.

[Redacted text block]

11.1
10.2g

[Redacted text block]

Voorgesteld wordt om morgen in SGO overleg kennis te nemen van de memo, met aandachtspunten die zijn benoemd.

→ Bezien wordt waar deze problematiek verder besproken wordt.

4. Continuïteit vitale processen en samenleving (NCTV) 1/2

- NCTV: vanuit de werkgroep continuïteit morgen terugkoppeling in IAO
- Koningsdag: e.a. loopt, scenario's t.a.v. OV moeten nog uitgelopen worden, bezien wordt welke maatregelen eventueel getroffen moeten worden op het moment dat mensen toch gaan reizen (naar bijv. Amsterdam)

5. Zorg voor kwetsbare personen (VWS)

- Geen bespreekpunten

6. Financieel-economisch (EZK)

- Geen bespreekpunten
(anders dan ontwikkelingen waargenomen in dashboard, besproken bij het algemeen beeld)

7. Caribisch gebied (BZK)

- Voedselvoorziening en noodpakketten
→ voorstel noodhulp Caribische delen.

Toelichting besluit is gedeeld met IOA leden (pdf).

Verzoek toekennen noodhulp Caribische delen van het Koninkrijk wordt doorgeleid naar ICCb/MCCb van 23 april.

Fin: voorstel wordt ook besproken in MR en geeft aan voorkeur te hebben om principe besluit los te koppelen van budgetaire toekenning.

→ Fin en BZK stemmen nader af.

Stand van zaken caribisch gebied komt vrijdag a.s. terug in IOA

9. Parlementair

Geen bespreekpunten

10. Communicatie

- Aanpassen QA's, bronbestand
- Vertalingen (7 talen) maatregelen 21/4
- Start campagne-onderdeel 'mentale weerbaarheid' (Radio en social)
- Donderdag: extra aandacht start Ramadan (social en factsheet)
- Ook aandacht voor Koningsdag

11. Actiepunten

- Zie besluitenlijst.

12. Onderwerpen voor ICCb/MCCb

- Opdracht SGO anderhalvemetersamenleving
- Procesvoorstel vergader/maatregelencyclus
- Voedselvoorziening en noodpakketten

13. Rondvraag en sluiting

- VWS: vraag over agendapunt in SGO vandaag t.a.v. aanwijzing noodverordening COVID
- Fin: worsteling budget maatregelen, m.n. de kosten daarvan begin volgende week in IAO t.a.v korte en langere termijn.
- Vergaderritme staat morgen, 23 april, op de agenda IAO
- SZW haakt BZ aan op problematiek arbeidsmigranten
- Vrijdag 24 april 14-16 uur sessie met COT

Acties en afspraken IAO 22 april 10.00 u

N.a.v. MCCb (1):

Verlengen huidige maatregelen tot 19 mei:

- Verlenging huidige aanwijzing moet worden doorvertaald naar de noodverordeningen.
- VWS trekt aanpassen aanwijzing, J&V, BZK, VR werken dit verder juridisch uit, aanwijzing vandaag doen zodat morgen model noodverordeningen kunnen worden vastgesteld zodat VR's hem vrijdag 24 april kunnen vaststellen. Bij problemen 23 april (morgen) weer op IAO agenda.

Primair en voortgezet onderwijs (OCW): vervolgacties zijn

- Aanpassen aanwijzing en zorgen dat toezicht en handhaving op deze afspraken goed is verankerd. Protocollen liggen er om te zorgen dat dit goed wordt ingeregeld. Terug op ICCb/MCCb agenda, datum volgt.
- Mobiliteitsvraagstukken worden meegenomen. Met VR, OCW, kinderopvang en I&W kijken wat nodig is voor veilig fietsverkeer, input OMT nodig. (werkgroep mobiliteit)
- Voortgezet onderwijs volgt, hier is meer tijd voor.

Kinderopvangen noodopvang (SZW)

- Actiepunt financiering doorlopen met Financiën
- Noodopvang, met gemeenten (VNG).
- Terug laten komen in ICCb/MCCb
- Testbeleid moet op dezelfde manier als voor zorgpersoneel. Op 11 mei is dit geregeld. Op 6 mei gereed. Voor die tijd communiceren naar scholen hoe dit gaat. Lokale GGD-en betrekken.

N.a.v. MCCb (3)

Mobiliteit: vervoer speciaal onderwijs is aandachtspunt. Toename vervoersbewegingen.

- [Redacted]

10.2g
11.1

Welzijn:

Wijziging: Jeugd t/m 12 jaar nu is ook georganiseerd buiten sporten toegestaan. 1,5 regel niet noodzakelijk. Gemeenten gaan dit faciliteren i.s.m. sportcoaches. Jeugd 12 t/m 18 toegestaan sporten mits op 1,5 meter. Gemeenten faciliteren i.s.m. sportcoaches.

- Directie sport en bedrijfsvoerende partijen werken aan protocollen. Tav groepen kinderen, jongeren en jeugd is contact geweest met BZK, VNG en grotere gemeenten om dit in te regelen. Aandachtspunt is afwezigheid van ouders langs de lijn, vraagt meer van vrijwilligers en sportverenigingen.
- Handhaving: samenscholing staat in de generieke noodverordening, aanscherpen noodverordeningen op de wijzigingen.
- Evenementen: strakke lijn zoals verwoord in de noodverordening voortzetten. Opdracht voor de juristen (OCW sluit graag aan).

Corona apps:

- Geen geschikte app voor bron en contactonderzoek, vervolg vandaag in ronde tafel gesprek TK.
- Randvoorwaarden geformuleerd voor epidemiologische eisen GGD, juiste mensen in team, waarborgen veiligheid en privacy en starten gedragswetenschappelijke begeleiding (binnen een maand klaar).
- Toegezegde overzicht openstaande actiepunten uit OMT-advies komt morgen (actie: VWS)

N.a.v. MCCb

- NCTV komt met hernieuwde afspraak over uitluisteren crisisvergaderingen (bijv. 1 persoon per ministerie) en afspraken over bijv. apparatuur/telefoon (in kluisje).

Maximaal controleren

- SZW vraagt akkoord voor doorgeleiden stuk aanjaagteam naar ICCb/MCCb.
- Opmerkingen/vragen worden meegenomen
- Er moet worden overwogen of dit voorstel wordt overgeheveld naar het SGO project of dat het in ICCb/MCCb wordt geagendeerd.

Thema caribisch

Voorstel noodhulp

- Verzoek toekennen noodhulp Caribische delen van het Koninkrijk wordt doorgeleid naar ICCb/MCCb van 23 april.
- Vrijdag 24 april wordt in MR besloten over financiële middelen.
- Financiën en BZK bespreken de financiële consequenties bilateraal.
- Stand van zaken presentatie Carib (die vandaag zou worden gehouden) op de agenda voor het IAO van vrijdag 24 april